

Кривонос М. М., здобувач Черкаського регіонального відділення навчально-наукового інституту № 4 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри адміністративного права і процесу Національної академії внутрішніх справ
Муратова Д. Б.

ПИТАННЯ ВИДВОРЕННЯ ЗА МЕЖІ УКРАЇНИ ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА

Видворення – специфічний вид адміністративного стягнення, який полягає у пропозиції іноземцю або особі без громадянства добровільно залишити країну перебування і застосовується у випадках вчинення вказаними особами адміністративних правопорушень, які злісно порушують порядок [1].

У ст. 24 Кодексу України про адміністративні правопорушення встановлено [2], що законами України може бути передбачено адміністративне видворення за межі України іноземців й осіб без громадянства за вчинення адміністративних правопорушень, які грубо порушують правопорядок. Відповідно до цієї статті, для застосування адміністративного стягнення у вигляді адміністративного видворення необхідним є: а) наявність законів, які передбачають саме адміністративне видворення; б) вчинення адміністративного проступку, що грубо порушує правопорядок.

Законом, який необхідно використовувати для застосування ст. 24 Кодексу України про адміністративні правопорушення, є Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» [3], що містить ст. 30 «Примусове видворення іноземців та осіб без громадянства». Ця стаття визначає, що іноземець чи особа без громадянства підлягає затриманню й видворенню у примусовому порядку, коли вона ухиляється від виїзду після прийняття рішення про видворення або коли є обґрунтовані підстави вважати, що вони ухилитимуться від виїзду. Згідно з цим, адміністративне видворення може застосовуватися лише у двох випадках:

а) якщо відповідні особи ухиляються від виїзду після прийняття рішення про видворення; б) якщо є обґрунтовані підстави вважати, що вони будуть ухилитися від виїзду.

Отже, Закон не містить вказівок на зв'язок примусового видворення з адміністративним правопорушенням. У першому випадку він характеризує діяння, за вчинення якого застосовується адміністративне видворення, – ухилення від виїзду після прийняття рішення про видворення. У другому випадку йдеться про наявність у компетентного органу інформації, що іноземець ухилитиметься від виїзду.

Аналіз зазначених підстав показує, що вони не є порушеннями адміністративно-деліктного законодавства і їх вчинення не утворює складу адміністративного проступку. Так, ухилення від виїзду після прийняття рішення про видворення є порушенням рішень компетентних органів, яким надано право здійснювати контроль за перебуванням іноземців на території України, але статті, за якою такі дії кваліфікувалися б як адміністративний проступок, Кодекс України про адміністративні правопорушення не містить.

Другою підставою адміністративного видворення є інформація про майбутню протиправну поведінку. Зауважимо, що йдеться не про можливу в майбутньому, а саме про відому подальшу протиправну поведінку. Таким чином, отримана інформація повинна об'єктивно і точно засвідчити наявність в іноземців замислу ухилитися від виїзду, а також містити “штамп” подальшої протиправної поведінки. Навіть важко уявити, у яких формах може бути об'єктивована така інформація, а також гарантії того, що особа ухилитиметься від виїзду, а не змінить в останній момент своїх намірів.

Зазначена термінологія запозичена з нормативних актів, якими регламентована оперативно-розшукова діяльність [4]. Саме вони вказують, що підставами проведення оперативно-розшукової діяльності є отримання інформації щодо протиправної поведінки – як минулої, так і майбутньої. Але така інформація в жодному разі не передбачає застосування примусових заходів. Вона лише є підставою для проведення перевірки за допомогою оперативно-розшукових заходів і засобів, для пошуку і фіксації фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб. Після виявлення і

фіксації таких даних здійснюється їх правова оцінка і приймається відповідне рішення.

Нічого подібного Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» не передбачає. Фактично він встановлює покарання не за діяння (дію або бездіяльність), а за продукт мислення – світогляд, думки, міркування, переконання, помисли. Водночас Конституція України гарантує кожному право на свободу світогляду, думок, переконань і забороняє розцінювати припущення як докази вини. Таким чином, застосування до іноземців й осіб без громадянства адміністративного видворення за Законом України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» не є притягненням до адміністративної відповідальності й не може розцінюватись як санкція відповідно до ст. 24 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Список використаних джерел

1. Видворення. Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Видворення>.

2. Кодекс про адміністративні правопорушення: за станом на 07 лют. 2017 р. / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1984. – Дод. до № 51. – Ст. 1122.

3. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22 верес. 2011 р. № 3773-VI : станом на 19 трав. 2016 р. // Відомості Верховної Ради. – 2012. – № 19–20. – Ст. 179.

4. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лют. 1992 р. № 2135-XII : станом на 21 груд. 2016 р. // Відомості Верховної Ради. – 1992. – № 22. – Ст. 303. – 2 черв.